

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.823/2017/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Molnár Ferencné dr., előadó bíró
Dr. Kónya István, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2018. január 23.

Az ügy tárgya: csalás büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): II. rendű

Első fok: Békéscsabai Járásbíróság, 11.B.108/2015/113., ítélet, tárgyalás,
2016. május 24.

Másodfok: Gyulai Törvényszék, 9.Bf.336/2016/29., ítélet, nyilvános ülés,
2017. február 20.

Az indítvány előterjesztője: a II. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: II. rendű terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a csalás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Békéscsabai Járásbíróság 11.B.108/2015/113. számú és a Gyulai Törvényszék 9.Bf.336/2016/29. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Békéscsabai Járásbíróság a 2016. május 24. napján kelt 11.B.108/2015/113. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki felbujtóként, folytatólagosan elkövetett csalás büntetében [Btk. 373. § (1) bekezdés I. fordulat, (2) bekezdés bc) pont, (4) bekezdés b) pont] és 3 rendbeli felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében (Btk. 345. §). Ezért halmazati büntetésül 6 hónap börtönbüntetésre és 30 napi tétel pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtását 1 év 4 hónap próbaidőre felfüggesztette. A pénzbüntetés 1 napi tételének összegét 5.000 forintban határozta meg, így mindösszesen 150.000 forint pénzbüntetést szabott ki; a szabadságvesztés végrehajtás elrendelése esetére rendelkezett arról, hogy a II. rendű terhelt legkorábban annak 2/3 része kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra, a pénzbüntetés

meg nem fizetése esetére pedig átváltoztatásáról.

- [2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a II. rendű terhelt terhére, a jogi minősítés megváltoztatása és a büntetés súlyosítása érdekében fellebbezett, hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés és a próbaidő tartamának felemelése érdekében.
- [3] A Gyulai Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2017. február 20. napján meghozott 9.B.336/2016/29. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a II. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta; börtönbüntetését 1 évre, a pénzbüntetést 100 napi tételre súlyosította, ily módon a II. rendű terhelttel szemben 500.000 forint pénzbüntetést szabott ki, 2 év közügyektől eltiltásra is ítélte, míg a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztésére és a pénzbüntetés átváltoztatására vonatkozó rendelkezéseket, valamint a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezésből a végrehajtása esetén kitételt mellőzte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

II.

- [4] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés d) pontjára alapítottnan. Indokai szerint a másodfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a Békés Megyei Főügyészség indítványában foglaltakat akkor, amikor az ügyész által indítványozott hosszabb tartamú próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetés kiszabása helyett a II. rendű terheltet végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte. Álláspontja szerint a büntetés kiszabása tekintetében az ügyészi indítványtól való eltérés a súlyosítási tilalom - és a vádhoz kötöttség elvének - megsértését jelenti. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság a büntetés kiszabása során súlyosító körülményként értékelte, hogy a II. rendű terhelt bűnöző társaságba keveredett, mely megállapítás iratellenes, ezért a megtámadott határozat hatályon kívül helyezését kérte.
- [5] A Legfőbb Ügyészség BF.843/2017/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, ezért annak elutasítását indítványozta. Álláspontja szerint jelen ügyben az ügyész kétséget kizáróan a II. rendű terhelt terhére, súlyosabb büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést, amely a Be. 354. § (2) bekezdésére figyelemmel a súlyosítási tilalmat feloldotta, így megnyitotta a lehetőséget a másodfokú bíróság számára, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabottnál súlyosabb büntetést - akár végrehajtandó szabadságvesztést - szabjon ki a II. rendű terhelttel szemben. A másodfokú bíróságot pedig az ügyészi indítvány e tekintetben nem köti, minden olyan büntetést kiszabhat, amelyet az adott büntetési tételkerethez igazodóan a törvény megenged.
- [6] A II. rendű terhelt a Legfőbb Ügyészség átiratában írtakra észrevételt tett, amelyben sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság olyan, ellene folyó másik eljárás tényét is súlyosító körülményként értékelte, amelyben jogerős - marasztaló - ítélet csupán 2017. június 26-án született vele szemben. Kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság a büntetés kiszabása során nem vette figyelembe a fokozatosság elvét sem, és bár akkor még büntetlen előéletűnek minősült, mégis végrehajtandó szabadságvesztést szabott ki vele szemben.

III.

- [7] A II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítvány nem alapos.
- [8] A Be. 416. § (1) bekezdés d) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a súlyosítási tilalom [Be. 354. § és 355. §, 405. § (1) és (3) bekezdés, 549. § (4) bekezdés] megsértésével került sor.

- [9] Jelen ügyben nyilvánvalóan a Be. 354. §-ában szabályozott súlyosítási tilalomról van szó.
- [10] A Be. 354. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítani, a vádlott büntetését, illetve büntetés helyett alkalmazott intézkedést súlyosítani csak akkor lehet, ha a terhére fellebbezést jelentettek be. Ez irányadó akkor is, ha a másodfokú bíróság a 353. § alapján bizonyítást vesz fel, és annak eredményeként súlyosabb bűncselekmény állapítható meg.
- [11] A (2) bekezdés értelmében a vádlott terhére bejelentett fellebbezésnek azt kell tekinteni, ami a bűnösségének megállapítására, bűncselekményének súlyosabb minősítésére, a büntetésének súlyosítására, illetve a vele szemben büntetés helyett alkalmazott intézkedésnél súlyosabbnak a megállapítására, vagy az ilyen intézkedés helyett büntetés megállapítására irányul. A (3) bekezdés pedig a felmentésre és az eljárás megszüntetésére ad sajátos szabályt.
- [12] A súlyosítási tilalomnak az alapszabálya tehát a Be. 354. § - (2)-(3) bekezdése által körülírt - (1) bekezdése. A súlyosítás alapvető büntetőjogi kérdésekben történő hátrányosabb helyzetbe hozás.
- [13] Jelen ügyben - mint azt a Legfőbb Ügyészség átiratában helytállóan jelezte - nem kétséges, hogy az ügyész a II. rendű terhelt terhére, súlyosabb büntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést. Következésképpen a II. rendű terhelt esetében a Be. 354. § (1) bekezdésében írt súlyosítási tilalom a másodfokú felülbírálat során nem érvényesült.
- [14] A II. rendű terhelt terhére bejelentett fellebbezés elbírálása során a másodfokú bíróságot az ügyész büntetés kiszabására vonatkozó indítványa nem köti, attól a Btk. 79. és 80. §-ában írt büntetési célok és büntetéskiszabási elvek, továbbá a Btk. 81. §-ában írt halmazati büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezések figyelembevételével eltérhet.
- [15] A terhelt terhére rótt csalás büntette [Btk. 373. § (1) bekezdés I. fordulat, (2) bekezdés bc) pont és (4) bekezdés b) pont] és 3 rendbeli hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) esetén halmazati büntetésül kiszabható büntetés felső határa 7 év 6 hónap szabadságvesztés, a pénzbüntetés legnagyobb mértéke 540 napi tétel.
- [16] A másodfokú bíróság tehát nem sértett törvényt akkor, amikor a II. rendű terhelt szabadságvesztés büntetését 1 évre, a pénzbüntetés napi tételének számát 100-ra felemelte, a szabadságvesztés felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzte és a II. rendű terheltet 2 évre a közügyek gyakorlásától is eltiltotta.
- [17] Az indítvány sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság mely tényeket és körülményeket vett figyelembe súlyosítóként a büntetés kiszabása körében.
- [18] A Kúria rámutat arra, hogy a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy konkrét ügyben, illetve az adott terhelt esetében mit tekint enyhítő vagy súlyosító körülménynak, s azt miként értékeli.
- [19] Kétségtelen, hogy ennek során a bíróságnak figyelemmel kell lennie a Btk. 79. és 80. §-ának rendelkezéseire, valamint a BKv. 56. számú véleményben foglaltakra. Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a Btk. 79. és 80. §-ai, valamint a BKv. 56. számú véleményben foglaltak a büntetéskiszabási tevékenység mérlegelendő, mérlegelésre váró támpontjai.
- [20] Miután pedig az anyagi jogi felülvizsgálat tárgyát a bíróság bizonyítékokat mérlegelő tevékenysége nem (így a büntetéskiszabási tényezők értékelése sem) képezheti, így felülvizsgálatban az sem támadható, illetve vizsgálható, hogy az eljáró bíróság miként vette figyelembe a Btk. 79. és 80. §-ának előírásait, valamint a BKv. 56. számú véleményben foglaltakat.
- [21] A Kúria jelen ügyben a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja szerinti felülvizsgálati okot, illetve olyan szabálysértést, melynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése szerint hivatalból köteles, nem észlelt.
- [22] Ekként a Kúria a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva, a megtámadott határozatot - a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva - a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

- [23] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [24] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal, ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2018. január 23.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Kónya István s.k. bíró

Kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző